СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 158. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 16-го серпня 1944. No. 158. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, August 16, 1944. VOL. LII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

СТРАЙК У ВАРСТАТАХ ПІДВОДНИХ ЛОДОК

ГРОТОН (Конектикат). — Суперечні вісти вийшли на яв із страйку у варстатах для будови підводних лодок підприємства Електрик Бовт Компані. Юнія, що організує робітників твердить, що на страйк вийшло 3,000 до 4,000 робітників, а підприємство каже, що лише 1,829 не явилися до роботи. Компанія теж каже, що при голосуванню, чи вийти на страйк, члени юнії заявилися більшістю трьох четвертин проти страйку. Юнія поставила пікети при вході до варстатів, але багато робітників не звертали уваги на таблиці з написами і йшли до праці. На вістку про страйк, стейтова Рада Посередництва скликала на нараду представників юнії й підприємств, щоб ствердити причини страйку й пробувати привести обі сторони до порозуміння.

Інші страйки.

НЮ ЙОРК. — Від. 277. Міжнародного Братства Електричних Робітників, приналежний до Американської Федерації Праці, приняв у голосуванню постанову, щоб вийшли на страйк усі члени юнії, які працюють в корабельних варстатах в Ню Йорку й Джерзі при перебудові кораблів на транспорти для вояків, на шпиталі та при інших родах кораблів. Юнія ухвалила страйк на знак протесту проти знижки платні 5 центів від години, яку вводить федеральний уряд.

ВАШИНГТОН. — Департамент маринарки перейняв під свою управу 5 варстатів для виробу корабельних машин в околиці Сан Франсиско в Калифорнії, де від кількох місяців юнія, приналежна до Американської Федерації Праці, не дозволяла своїм членам працювати понад правильні години.

ДОЗВОЛЕНО НА ВИРІБ 79 ЦИВІЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

ВАШИНГТОН. — Щоб дійти до переміни воєнного стану на мирний, Рада Воєнної Продукції зняла заборону на виріб 79 предметів, які потрібні для вжитку цивільних людей. Між предметами, які дозволено виробляти, находяться такі: Електричні машини до чищення — „векюум клінерз", автоматичні фонографи, металева хатна обстанова й електричні печі. Предсідник Ради Воєнної Продукції Доналд М. Нелсон остерігає публику, що продукція на велику скількість вичислених на листі предметів ще не можлива, бо вона має задоволити лише конечні потреби. Продукція на повну скалю буде можлива щойно тоді, коли покінчиться перечислення робітників, потрібних до продукції воєнних матеріялів.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ РАДИТЬ НАД ПРОДАЖОМ 100-БІЛІОНОВОГО КРАМУ.

ВАШИНГТОН. — Комісія Правил у палаті репрезентантів рішила приняти як наглий внесок законопроєкт конґресмена Колмера, щоб нарадитися над продажом надвишки воєнного краму вартости 60-103 біліонів долярів. Між предметами, які уряд мав би перепродати, є такі речі, як пачки ліку сулфа, горшки, ринки, шаровари, взуття, знаряддя, скоростріли, гармати, воєнні тенки, кораблі, літаки, фарми, промислові фабрики, й незнана просто кількість інших. Над цим законопроєктом має палата дебатувати два дні, а опісля він буде відісланий до сенату. Законопроєкт має лише скласти підстави, на яких можна буде випродувати згадане добро, але не може займатися вичисленням усіх предметів. Деякі предмети, хоч зачислені до надвишки, не можуть будуть продані прилюдно, бо вони мають воєнну вартість.

РАДЯТЬ НАД ПРИМУСОВОЮ ВІЙСЬКОВОЮ СЛУЖБОЮ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ.

ШІКАГО. — Предсідник Американської Федерації Вчителів Джозеф Ф. Лендис вийшов з пропозицією, щоб кандидати на учителів перейшли однорічну військову службу після покінчення високої школи. Лендис зголосив свій проєкт на зібранню 300 делеґатів краєвої учительської конвенції, яка заступає 30,000 учителів та вчительок. Конвенція радить теж над пристосібленням американських громадян розуміти міжнародні проблеми, в першу чергу проблеми світового миру через повну участь людей у продукції й забезпеченню постійного занятя.

ФІЗИЧНІ РОБІТНИКИ В СОВЄТАХ МАЮТЬ НАЙЛІПШИЙ ХАРЧ.

НЮ ЙОРК. Через Колюмбія Юніверситі Прес Бюро для Розсліду Харчів при Лізі Націй розповсюднило вістки про стан харчів в европейських державах у воєнному часі. Показується, що в Совєтах найбільші пайки дістають фізичні робітники, потім ідуть бюрові працівники, дальше дорослі особи на втриманню а на самім кінці діти.

Совєти домагаються міжнародного летунського корпусу для втримання миру

ВАШИНГТОН. — Совєтська Росія запропонувала Злученим Державам та Великій Брітанії створення міжнародного летунського корпусу для сторожі та для розброєння держав, які хотілиб розпочати наїзд. Цю пропозицію зголосила Росія на нараді для забезпеки миру, які розпочинаються в палаті Домбертон Овкс під Вашингтоном дня 21. серпня. Летунський Корпус мав би складатися з добровольців усіх держав, що приступлять до плянованої ліґи для забезпеки. Водночас Совєти виявили свою нехіть до створення міжнародньої поліції для втримання миру. Міжнародній летунський корпус мав би оставати під командою екзекутиви нової ліґи. Совєти придумали назву для пропонованої світової організації як Міжнародна Орґанізація Безпеченства, а її малиб контролювати представники держав, що підписали Московську Декларацію, отже Америки, Англії, Росії й Китаю. Совєти теж домагаються, щоб ця світова організація займалася лише справами втримання миру, а не брала на себе інших зобовязань.

ЖИДИ ДОМАГАЮТЬСЯ РІВНОГО ТРАКТУВАННЯ ВСІХ ГРОМАДЯН У СВІТІ

ВАШИНГТОН. — Американсько - Жидівська Конференція зголосила в департаменті стейту вироблену нею „Міжнародню Хартію Прав" з проханням, предложити її на нараді чотирьох держав, коли їх делеґати зійдуться найближчого тижня. Жидівську делеґацію з пропозицією Міжнародної Хартії Прав приняв підсекретар стейту Едвард Стетиніус. В Хартії висловлено домагання, щоб кожна держава світу гарантувала своїм громадянам повне право життя, свободи, права молитви і громадянські права без огляду на їх народження, національність, мову, расу й релігію; дальше також невідмінне право всіх релігій, етнічних і культурних груп утримувати й розвивати признаки своєї групової приналежности на підставі рівности. Щоб забезпечити всі ті права, хартія домагається створення відповідної міжнародної машинерії.

Сталін готов відступити Львів „демократичній Польщі", кажуть у Лондоні

ЛОНДОН. — Оверсіз Нюз Ейдженсі подає, що Станислав Міколайчик, премієр польського уряду в Лондоні, привіз з собою з Москви до Лондону два запевнення совєтського премієра Сталіна. Перше запевнює Польщі державну незалежність. А друге каже, що якщо Польща матиме „демократичний уряд", тоді не буде ніяких труднощів щодо того, в чиїх руках має остати Львів. Іншими словами, кажеться далі, Львів може дістатись демократичній Польщі. Далі кажуть, що одне з запевнення Сталіна уможливлює польському урядові в Лондоні приняти ті вимоги, що їх виднигнув Польський Комітет Національного Визволення, що то повстав у Совєтах. Ті вимоги мали би бути такі, що мусілиб зрезиґнувати всі міністри і президент, а осталиб тільки премієр Міколайчик і Тадей Ромер, міністер заграничних справ, що ввійшлиб у склад нового уряду, що оформувався у Польщі з тих, що борються з німцями.

ДУМАЮТЬ, ЩО ПОДОРОЖ МІКОЛАЙЧИКА НЕ Є ПОВНОЮ НЕВДАЧЕЮ

ЛОНДОН. — С. Міколайчик, премієр польського уряду, здавав звіт з своєї подорожі до Москви перед польським кабінетом, а теж був на нарадах з Антоні Іденом, британським секретарем заграничних справ. На тих нарадах був Т. Ромер і граф Е. Рачиньскі, польський амбасадор в Англії. Кажуть, що обговорено „цілком отверто" російсько-польську проблему. Поляки в Лондоні є тої думки, що Міколайчик таки в Москві до чогось договорився, та що порозуміння з Росією, чи там з Сталіном, не є неможливим. А це означає, що може прийти до компромісу між польським урядом в Лондоні й польсько-совєтським Комітетом Національного Визволення, вислідом якого повстане третій уряд, але вже в Варшаві, у визволеній Польщі.

СОВЄТИ ЗАДОВОЛЕНІ З АКЦІЇ НІМЕЦЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ

МОСКВА. — Совєтська „Правда" присвячує багато місця покликом полевого маршала ген. Фридриха фон Павлюса, команданта німецької Шестої Армії, яку совєтські війська зліквідували під Сталінградом. Ген. Павлюс взиває німців скинути Гітлера і негайно заперестати даремне проливати кров та замиритись з Аліянтами. Генерал подає теж, як є безвихідне воєнне положення Німеччини. Замітне теж і те, що ген. Павлюс, як й інші генерали та офіцири, що є в совєтськім полоні, приступили до сформованого в Совєтах Союзу Німецьких Офіцирів, як і до Комітету Вільної Німеччини.

ДЕ ҐОЛЬ ПОРІВНУЄ ПАЦИФІК З РЕНОМ

АЛЬЖИР. — Тим, чим є забезпека на Пацифіку для Злучених Держав Америки, є для французів забезпека над Реном, заявив ген. Шарль де Ґоль, голова Французького Комітету Національного Визволення.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ КОНФЕРУЄ НА ПАЦИФІКУ З СВОЇМИ ГЕНЕРАЛАМИ. — Президент Рузвелт, приглянувшись з великим вдоволенням відбудові Перл Гарбор та тому, що осягнули американські та аліянтські війська на Пацифіку від часу війни з Японією, відбув конференцію з американськими командантами в справі нових ударів ворогови. На образку зліва на право: ген. Доглес МекАртур, президент Рузвелт, адмірал Честер В. Нимиц, адмірал Вилйем Д. Лейгі, дорадник президента.

ҐЕНЕРАЛ АЙЗЕНГОВЕР ПЕРЕДБАЧУЄ ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ, ВЗИВАЮЧИ ДО НОВИХ ЗУСИЛЬ

НАЧАЛЬНА КОМАНДА АЛІЯНТСЬКИХ СИЛ. — У своїм деннім приказі, зверненім до усіх родів аліянтських збройних сил у Франції, начальний командант аліянтських військ, ген. Двайт Д. Айзенговер, зазначив, що воєнні успіхи в Франції заповідають більшу перемогу, та що цей тиждень буде „блискучий і успішний, а для нацистів фатальний". Ген. Айзенговер, звертаючись до вояків, моряків і летунів, пригадав кожному зокрема ті обовязки, які треба тепер виконати, щоб добити ворога, та які треба виконати з повною рішучістю і з поспіхом. Треба, казав командант, нищити ворога з повітря безупинно як день так ніч, треба морякам не дати ворогови висмикнутись морем, а іншим воякам треба іти постійно вперед проти ворога, поки він не піддасться. Не можна, казав ген. Айзенговер, відступити ворогови ні одної пяди здобутої землі, не можна дати нагоду ні одному німцеви до втечі. А як так станеться, то цей тиждень стане історичним у цілій тій війні.

НАЦИСТИ ПРОБУЮТЬ ВИДІСТАТИСЬ З АЛІЯНТСЬКИХ КЛІЩІВ.

НАЧАЛЬНА КОМАНДА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Аліянтські війська, що замкнули німецьку Сему Армію з півночі й полудня, натискають на неї з усієї сили, щоб її в тих кліщах розторощити. Німці мають між Фалез і Арґентан малий вихід з засідки і пробують з неї видістатись. Аліянтська артилерія та аліянтські летуни постійно бомбардують ворожі позиції, а американці та британці натискають. Німецький маршал фон Клюґе, командант Семої Армії, пробує видістатись з кліщів тою самою тактикою, якої німці вживали на совєтсько-німецькому фронті. Якщо та армія булаб цілковито розбита, то можна сказати, що тим робом булиб отворені ворота до властивої Німеччини.

ПОРІВНУЮТЬ З БОРОТЬБОЮ В ТУНІСІ.

ЛОНДОН. — Боротьба, яка тепер розвинулась в Франції, якщоб, її німці програли, булаб для них тим, чим була їхня програ в Тунісі, коли іде про розгорощення армії.

ТРЕТА АМЕРИКАНСЬКА АРМІЯ В ФРАНЦІЇ.

НАЧАЛЬНА КОМАНДА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Виявляється, що в боях в Франції бере участь нова трета Американська Армія, яка стоїть під проводом ген. Джорджа С. Патона мол. Кажуть, що це є та армія, що зробила пролом в напрямі на Париж. Теж подають, що ген. Бредлі став командантом усіх американських сил в Франції, включно з Першою Американською Армією, якою він досі командував, а якої командантом став тепер ген. Кортні Г. Годжес.

З СОВЄТСЬКИХ КОМУНІКАТІВ

ЛОНДОН. — Совєтські воєнні звідомлення подають про занятя фортеці Осовец. Це місто віддалене всього 16 миль від границь Східної Прусії. В Естонії совєтські війська посунулись теж вперед, намагаючись окружити тих 30 нацистівських дивізій, що попали там у засідку.

ВЕЛИКІ АЛІЯНТСЬКІ КОНВОЇ.

ЛОНДОН. — Німецьке радіо повідомило, що через Ґібралтар переходять великі аліянтські конвої. З того німці заключають, що треба надіятись на Середземному морі якихсь нових воєнних операцій в полудневій Европі, зокрема в Франції, та на таких островах як Крета, де ще німці держаться.

ФРАНЦУЗЬКА АРМІЯ В ФРАНЦІЇ.

НАШАЛЬНА КОМАНДА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Пішла до бою Друга Французька Змоторизована Дивізія. Її командантом є французький генерал Жак Філіп Леклерк, що є серед французів леґендарною фіґурою з часів боїв в Африці в роках 1941 і 1942. Дивізія бореться разом з американцями. Вона виеквіпувана американцями і на американський лад. Складається з самих найліпших французьких вояків, що боролись в Африці. Її змобілізовано в Тунісі в 1943 році. Французи витають ту дивізію з надзвичайним ентузіязмом, обкидуючи вояків всюди квітами та обдаровуючи їх найліпшими винами.

НІМЦІ ЩЕ НЕ ВИЧЕРПАНІ.

ЛОНДОН. — Воєнні коментатори звертають увагу, що не зважаючи на аліянтські успіхи, німці все ще ставлять Франції завзятий опір і не цофаються у переляку. Ось тому твердять, що перед аліянтами стоїть ще велика баталія, яка допевра вирішить остаточну перемогу.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 20, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Таки ще замало діл

Якщо ми дійсно бажаємо собі добра й хочемо збудувати справжню силу, то ми в 50-ліття У. Н. Союзу не можемо вдоволитись тим, що ця наша народна установа має 43,000 членів, хоч це є безсумнівно поважний здобуток. Це рішучо замало!
На те й звертається увагу в поклику Головної Контролі У. Н. Союзу, в якому стверджується видатну і корисну працю організації, її фінансовий зріст, а рівночасно підкреслюється, що як на Ювилейний Рік то наш загал ще замало зробив для своєї найстаршої народної установи.

А та робота дуже проста. Суть її в тому, щоб кожний з нас почувся до громадського обовязку впливати на тих, з якими ми живемо і яких знаємо, щоб теж і вони стали членами У. Н. Союзу.

Та коли так ставимо справу, то мусимо в першу чергу спитати себе самих, отже відділи У. Н. Союзу, відділових урядників і поодиноких членів, як то ми досі дбали, щоб прославити нашу організацію в часі її Золотого Ювилею. Відповідь на те дістанемо в тому списі, що був проголошений у „Свободі" дня 1. серпня, де було подано спис тих відділових урядників і членів, що працею вшанували Золотий Ювилей У. Н. Союзу. А з цього спису виходить, що на 469 відділів У. Н. Союзу маємо 210 таких, що не приєднали в ювилейному році ні одного члена до організації.

На те останнє звертає увагу Головний Екзекутивний Комітет У. Н. Союзу в висланім ним письмі до Зарядів Відділів У. Н. Союзу. В ньому проситься кожного урядника і кожного члена стати конечно разом з тими, що є в ряді Союзових Працівників, так, щоб новий спис, що буде згодом проголошений у „Свободі", мав уже інший вигляд, та щоб не було так, що тільки що сотий член нашої організації за неї памятає, а інші ні, бо саме так тепер є.

Наведені числа і слова такі виразисті, що нема що до них додавати. Хай кожний з нас Союзовців возьме собі їх до серця. Зокрема хай розважуть їх добре ті 210 відділів, що досі не пошанували Золотий Ювилей У. Н. Союзу ні одним новим членом Ми певні, що урядники тих відділів і члени, як отсе прочитають, цілком певно возьмуться до праці, з якої вийдуть з честю і сповнять ось так свій обовязок для загального добра.

Памятаймо, що це наша власна організація, збудована трудом наших власних людей. І тільки нашим трудом і нашою посвятою вона розростається і буде розростатись. Тому саме кожний з нас мусить бути в ряді тих, що розуміють, що якщо вже маємо добру організацію, якою гордимось, так чому не подбати, щоб вона стала ще сильнішою і впливовіщою?

Золотий Ювилей У. Н. Союзу дає для цього якнайкращу нагоду як членству У. Н. Союзу, так і цілому загалови.

Одна мірка для „краю надчоловіків" і „краю богів"

Нема найменшої зміни в відношенню Аліянтів до Німеччини і Японії. Як це тепер підкреслив президент Рузвелт, теж і Японія мусить „безумовно піддатись". Про Німеччину так якби вже не згадував, бо виглядає так, що війна з нею вступила в рішальну фазу. А та фаза, як бачимо, зачалася так, що німці цофаються в Франції на цілому фронті в такому поспіху, що вже заповідають, що Париж буде взятий за яких 10 днів. Знов на совєтсько-німецькім фронті теж слідне оживлення і можна надіятись, що совєтські частини скоро опиняться на властивій німецькій території, на яку, як заповідав давніше Гітлер, ніколи не посміє вступити нога ворога — як на „святу".

Те, що президент Рузвелт виїхав на Пацифік, коли в Франції ведуться такі важні бої, вказує, що президент рахується уже з скорою ліквідацією „першого фронту" і готується завчасу якнайскорше кінчити з „другим фронтом".

Гітлерівську Німеччину з націстівськими „надчоловіками" уже ніщо не вратує. Це очевидне нині для кожного, за винятком гітлерівських прибічників, що лякаючись шибениці, продовжують пролив крови та нищення. Навіть націстівські експерти та професори, що їх повисилано до Туреччини, ніяк не хочуть вертати до „краю надчоловіків" і стараються тепер на всі лади одержати турецьке горожанство, себто підданство „азійської" і „гнилої" Туреччини. Нині, як бачимо, воно являється для них чимсь кращим від горожанства націстівської Німеччини — „краю надчоловіків". Подібне буде скоро діятись і в тих краях, що їх загарбали японці.

З слів президента Рузвелта та інших заяв виходить, що супроти Японії будуть повзяті такі міри, що можуть торкнутися навіть досі недоторкаємого „сина сонця", себто японського імператора. Японію будуть окупувати Аліянти так само як Німеччину, з думкою знищити в ній февдальну, мілітарну, аґресорську клясу в подібний спосіб, як це думається робити в Німеччині з пруськими юнкрами, вояками з фаху і роду.

Як бачимо, то Аліянти, будучи вже певними перемоги, беруться уже за пляни, як унеможливити нові війни та аґресії. Ось ті пляни є вже у деякій мірі готові, коли іде про Німеччину та Японію, себто про тих ворогів, з якими у війні. Ось ті дві потуги будуть певно мілітарно розторощені. Щодо цього має бути вже згода між Злученими Державами і Великою Британією, коли іде про Японію, а між ними і Совєтським Союзом, коли іде про Німеччину. Яке буде становище Совєтів супроти Японії, покищо не знати, бо Совєти не є з Японією у війні й, як оголошується не беруть офіційної участи в нарадах, що відноситься до ведення війни з Японією, як і в тих, що рішають, що має статись з Японією по війні. Це теж важна проблема, але як є дійсно з нею, того загал не знає. Зате знаємо добре, що думають про судьбу Японії уряди Злучених Держав і Британії. „Край Богів" разом з „сином сонця" готова стрінути подібна доля, що й „краї надчоловіків" разом з Гітлером, що вважає себе „насланим Божим Провидінням". Як один край так і другий понесе теж великі територіяльні втрати. Злучені Держави вправді не заінтересовані в тих втратах як такі, що хотілиб забирати чужі землі, але заінтересовані в забезпеченню себе на Пацифіку проти чогось такого, що сталося в Перл Гарбор, як японці напали на нього несподівано й в підступний спосіб. Таке вже не повториться. А щоб не повторилось, то треба буде Злученим Державам перебрати контролю над тими островами, що були досі базами для японської аґресії супроти Злучених Держав. Це мабуть і станеться.

Проф. Микола Чубатий.

Як зродилася большевицька влада в Україні?

(Картина з української нової історії).

I.

Прямуючи до захоплення влади в Росії та в Україні большевики ніколи не бавилися в сентименти демократії — більшість мас, навпаки вони як диктаторська влада виразно стояли на тому, що не більшість навіть робітників, але клясово свідома меншина, зорґанізована в комуністичній партії, має право захопити владу та її вести, по їх думці, на добро робітника, який сам у своїй темноті не знає, що є його добром.

Розуміється в агітації, для потягнення за собою якнайбільше прихильників, без чого захоплення влади большевиками булоб неможливе, вони того явно ніколи не говорили, але вважаючи маси робітників та селян за темних, так з ними поступали. Таке було в Росії, на національній території російського народу, де не входили в гру національні питання. Інакше було в Україні, де й сам російський робітник мав свої інтереси не випустити багатої України зі своїх рук, але її ссати так само, як її доси ссала царська буржуазія. Тому захоплення влади російськими большевиками в Україні сталося не тільки всупереч волі українського народу як цілости, але навіть всупереч свідомій волі українських робітників прихильників партії большевиків. Захоплення влади російськими большевиками в Україні відбувалося при помочи неукраїнських — російських та інших при несвідомім попертю слабосенької групи українців большевиків, які навіть не усвідомляли собі того, що вони є сліпим знаряддям завойовницьких плянів російських комуністів проти власної батьківщини. А ці пляни російського пролетарського панування над Україною репрезентували такі „робітники" як київський банкир-міліонер, зросійщений еврей Пятаков, та подібний йому робітник Горовіц, до спілки з росіянином Івановом.

Усвідомлення свого положення та своєї сумної ролі прийшло серед українських комуністів пізніше та зазначувалося одною чисткою по другій комуністичної партії большевиків України з українців-большевиків, як казалося тоді постійно термінольоґією московського центра, чисткою з українських „ націоналістичних" елементів.

Це були ці дійсні політично орґанізовані сили, що помогли російським большевикам запанувати над Україною. Не говоримо про політично зовсім не вироблену масу, зокрема на Лівобережній Україні, що давалася лапати на вудку безшабашної агітації большевиків проти своєї української демократичної влади та сама закладала собі шнурок на шию національного та соціяльного поневолення.

Винниченка Відродження Нації та большевицька Історія України.

Як далеко запаморочені були українські ліві соціялісти большевицькою фразеольоґією та запевнюванням про право кожного народу бувшої Росії до самостійного державного життя, видно це найкраще із II. та III. тому Відродження Нації. Сам автор Володимир Винниченко, премієр України тих часів, себто 1917 року, ще 1920 року не позбувся цього чаду дарма, що сам він мусів опинитися поза кордонами України, прогнаний самими таки большевиками. Нині по 27 літах, коли появилася нова большевицька література, яка з повним реалізмом відкриває всі пляни большевиків супроти України, ми в силі виробити собі вже ясний образ з одного боку наївности українських лівих соціялістів та холодного імперіялізму російських комуністів, найкраще в ті часи репрезентованого Йосифом Сталіном, тоді комісарем для національних справ в російській Раді Народних Комісарів під проводом Леніна. Цей образ є вповні ясний в недавно виданій Історії України. Остання частина тої історії, виданої Академією Наук Совєтської України, зредаґована та сконтрольована Інститутом Маркса, Енґельса та Леніна при Центральнім Комітеті Комуністичної Партії большевиків України, є найкращою запорукою про вірність представленого там образу. Варто людині з невеличкою дозою критицизму ще раз прочитати II. та III. том Винниченка Відродження Нації та другу частину большевицької Історії України, щоб дістати ясний образ, в який спосіб та з чиєї вини Україна стала нині знов російською кольонією, як була за царату.

Жовтнева большевицька революція в Росії та проба встановити її владу в Україні.

Дня 25. жовтня старого стилю або 7. листопада нового стилю 1917 року в Петрограді та в Москві збройним повстанням захопили владу большевики. Соціялістичний уряд Керенського стратив владу над Росією. Зараз таки наступних днів київський комітет большевиків, ведений росіянами Пятаковом, Горовіцом, Івановом та малоросом Затонським, постановив захопити владу теж в Києві а тим самим встановити владу Совєтської Росії і в Україні. Збройне повстання зросійщеного Києва, большевиків, що аз точку свого опору взяли київський арсенал, перемінилося в боротьбу поміж російською демократією в Україні, прихильниками дотеперішнього уряду Керенського та російськими комуністами, прихильниками Ради Народних Комісарів, побідного уряду в Росії.

З цього скористав український національний уряд Центральної Ради та переняв всю владу над Україною в свої руки при помочі вірних собі військ. Це був зовсім природний розвій української національної революції, якої перша фаза завершилася дня 20. листопада 1917 проголошенням III. Універсалу. Ним Україна ставала Українською Народною Републикою під законодатною владою Центральної Ради та під виконною владою Ради Ґенеральних Секретарів. Російська демократія в Україні погодилася з тим станом річи.

Продовж 14. днів від вибуху большевицької революції в Росії, себто від 7. листопада до 20-го листопада Україна ф а к т и ч н о усамостійнилася. Стаючи окремою републикою вона не закидала пляну в майбутности сфедеруватися з іншими національними републиками бувшої Росії, одначе, бажаючи утримати демократичну форму влади та продовжати війну проти німців та австріяків, не могла погодитися вже тепер з диктаторською владою в Росії та з її пляном негайного мира з центральними державами, себто зради справи аліянтів.

Демократичний уряд України, відділюючися від скомунізованої Росії, бажав утримувати з нею добросусідські відносини. Не вмішуючися у внутрішні справи скомунізованої Росії, бажав тільки одного, щоб і російський уряд не мішався в справи демократичної України, яка III-тим універсалом впроваджувала далекойдучі земельні реформи для селян та реформи в обсягу праці для робітників.

В таких умовинах Україна бажала зберігати повну невтральність в домашній війні поміж російськими комуністами та російським протикомуністичним табором поза Україною. Розуміючи важке положення Росії з браку харчів український уряд готов був достарчати комуністичній Росії середники поживи за заплатою, з чого дві третини могли бути плачені в банкнотах, відомо тоді майже безвартісних, а тільки одна третина в золоті.

Як уряд окремої держави Рада Ґенеральних Секретарів домагалася відпущення українських військових частин, що ще находилися на території Московщини, як горожан України, домів супроти засадничого рішення російського уряду зліквідувати війну негайно та заключити з центральними державами мир.

Були це вимоги зовсім справедливі та вистарчальна підстава до уложення добросусідських відносин поміж Україною та Росією. Одначе большевицький уряд в Росії ні на хвилину не перестав вважати України за російську провінцію, як було досі. Запевняючи Україні ради пропаґанди повне право стати навіть цілком незалежною державою, російська Рада Народних Комісарів повела рівночасно таку політику, що Україну вважала дальше за невідлучну частину Росії. Автором такої політики супроти України був комісар для національних справ Сталін, як це виказує большевицька Історія України.

(Дальше буде).

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ
У двох частинах
(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю"

30)

Рішучість Паволоцького не тільки вирятувала від полону здекомплєтовані сотні, але й заломила наступ австро-угорців відтягнувши на себе частину військ бойової лінії. Звязаний наявністю російської кінноти у свойому запіллі ворог не міг вжити всіх сил проти російської піхоти. Обі воюючі сторони залишилися на своїх вихідних становищах, як і перед початком бою, утративши пару тисяч бійців, та спаливши пару сіл.

Спокійно виїхали поріділі гусарські ряди на заслужений відпочинок на місце попереднього табору. Бракувало в рядах багато старшин, а ще більше вояків. В третій сотні не дочислилися чотирох старшин і 27 вояків, між ними графа Палена і Кузьменка.[26] Де подінулися недостаючі, ніхто не міг певно сказати. Може поранені, може кіньми потратовані, може з пробитими грудьми лежать де на межі чи у придорожному рові чекають скону. Не одній матері тяжкий сум давив серце у цей день. Думала, вгадувала причину того гнітного суму, молитвою до Бога старалася облекшити біль душі, та не вимолила життя синові. Не вгадала, що в цей день, може в саму хвилю молитви, її син падав смертельно прошитий кулями на далеких галицьких полях самітний, всіма покинутий, з проклонами людству на спечених устах. А над ним ще свищуть кулі та бренять великі спасівські мухи, впиваючись свіжою кровю. І довгий ще час мине, поки начальство здогадається післати батькові-матері повідомлення, що їх син там то й там зіставлений на полі бою...

[26]) Поранені попали в полон. Пален вернувся через рік у полк, — в полоні вдавав тихого божевільного і прибув, як інвалід.

IX.

Поранення ротмістра Паволоцького не загрожувало небезпекою для здоровля. Кулі прошили плечеві мязи коло шиї у двох місцях, кісток не нарушивши. Він ослаб від поденервовання й упливу крови, однак зіставсь в рядах. Того ще дня описував ранішні події у листі до дружини:

„Боя Марусю! Не знаю, що за день був нині у тебе, хмурний чи погідний, а у нас, дітей Марса, крівавий. Визначався з ряду інших днів руйнуванням, пожежею, пролиттям крови. Сотки людей погинуло, ще більше покалічено, позіставлено на полю боїв, без відома пропало... Ніхто не знає докладно, де вони подінулися, та військовій владі цього і не потрібно. І так, не знаючи, можнаж пропавшого без відома виключити зі списів полку „і всіх видів довольствія" наказом по полку. Немов яку нікчемну річ, — була тай нема, і споминати не варта. Лиш памяткою зістанеться параграфова формула на мертвому папері, означуюча невідомий начальству кінець людей. Вбитим коням присвячується більше уваги, чим людям, виключаючи коня зі списків, згадують не тільки імя, але вік і прикмети. Воно, правда, і не диво: — коней плекає уряд, або мусить купити, а вояків виховують батьки...

„Не стало одного з наших односельчан, Кузьменка. Що з ним сталося — не бачили, та в бою і не диво... Кожний дбає лиш сам за себе, руковожений інстинктом самооборони... Девіз: „один за всіх і всі за одного", як і почуття гуманности до беззбройного ворога, вщеплювані воякам військовими правильниками, у часі бою зовсім не дописують. Не скажу, щоби думка вщепити вояцьким масам ці почуття була не добра, але... Біда у тому, що людина взагалі недалеко ще відійшла від звірів своїми моральними прикметами, а тим більше воїцтво. Зіскребти з сучасної культурної людини цей моральний панцир, наданий вихованням, освітою чи релігією, — в залежности від психольоґічних нахилів даного індивіда — і зпід того панциря вигляне найстрашніший звір на світі, щось подібне до митольоґічного Сатурна, здатного пожерти своїх дітей... Здіймити панцир цивілізації з одного лекше, з другого тяжче, та є на все способи... Я сумніваюся, чи найдеться на землі хочби один осібняк гідний названня людини, образу і подоби Бога, у повному цього слова значінню.

„Нині у наступі я побачив наочно, як швидко людина перетворюється у звіря в боєвій обстанові, та й переконався у критичній невидержці нашої християнської моралі. Довелося нам атакувати австрійську піхоту, виключно зі словян. Ті бідаки кидали зброю, піднимали догори руки, молили пощади, та гусари, під впливом того прославленого „боєвого запалу", стали глухі на мольби. Топтали кіньми, рубали на осліп піддаючихся „ворогів", цілком так, начеб рубали капустяні голови десь у свойому городі, навіть з таким же тупо господарським виразом на обличчю. Колись бачив я у Сибірі, як буряти ріжуть овець. Роспорює ножем живіт і вирізує все нутро, а тоді пускає. Вівця схоплюється, падає, б'ється в конвульсіях, а бурят байдужно, з насолодою навіть, слідить за її агонією. То дикун... Але і наш цивілізований християнин мало різниться... Правда, старшини здержували ту масакру, та чиж може людина здержати отару здичавілої худоби у бігу? Так і у нас — поки вдалося припинити „запал", полягла не одна сотня... І, що видно, коли скінчилося побоєвище, переможці холоднокровно витирали окровавлені шаблі, сміялись, курили, очевидно не свідомі свойого страшного вчинку.

(Дальше буде).

Звіт Головної Контрольної Комісії У. Н. Союзу від 1. січня 1944 до 30. червня 1944 р.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ
від 1. січня 1944 до 30. червня 1944 р.

З початком січня 1944 р. було повнолітніх членів ____ 31,660
За час 6 місяців: принято нових членів ____ 937
принято наново ____ 207
принято з переступними листами ____ 152
принято з інших кляс ____ 28
принято зі старого роду обезпечення 2

Разом 32,986

За час 6 місяців: суспендовано ____ 321
відійшли з переступними листами ____ 145
відійшли до інших кляс ____ 28
відійшли до нового роду обезпечення 2
відійшли зо зворотом у готівці ____ 20
відійшли на безплатне продовження 3
відійшли на виплачене обезпечення 3
померли ____ 146

Разом 668

Віднявши 668 від 32,986 дістанемо загальне число повнолітніх членів з кінцем червня 1944 р. ____ 32,318

Зогляду на те, що з початком року було повнолітніх членів 31,660, а з кінцем червня те число виносило 32,318, то число повнолітніх членів збільшилось за 6 місяців на 658.

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

У старому роді обезпечення ____ 313
В обезпеченні, платні по смерти з вкладками до 70 року життя ____ 800
В обезпеченні, платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років ____ 6,536
В обезпеченні, платнім за життя з вкладками впродовж 20 років ____ 3,788
В новім обезпеченні на ціле життя для нових членів ____ 7,897
В новім обезпеченні на ціле життя для старих членів 12,984

Разом 32,318

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ:

З початком січня 1944 р. було всіх дітей членів ____ 10,400
За час 6 місяців: принято нових членів ____ 902
принято наново ____ 83
принято з переступними листами ____ 97
принято з інших кляс ____ 46

Разом 11,528

За час 6 місяців: суспендовано ____ 238
відійшли з переступними листами ____ 93
відійшли до повнолітніх членів ____ 184
відійшли до інших кляс ____ 46
відійшли зо зворотом у готівці ____ 12
відійшли на виплачене обезпечення 1
відійшли на безплатне продовження 1
померли ____ 3

Разом 578

Віднявши 578 від 11,528 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем червня 1944 р. ____ 10,950

Зогляду на те, що з початком року було дітей 10,400, а знов з кінцем червня 10,950, тимсамим Молодечий Департамент зріс за 6 місяців на 550.

Діти були обезпечені в таких клясах:

У клясі 1. Молодечого Департаменту ____ 4,923
У клясі 2. Молодечого Департаменту ____ 1,398
У клясі 3. Молодечого Департаменту ____ 2,234
У клясі 4П на $ 250 Молодечого Департаменту ____ 33
У клясі 4П на $ 500 Молодечого Департаменту ____ 977
У клясі 4П на $1000 Молодечого Департаменту ____ 241
У клясі 5Е на $ 250 Молодечого Департаменту ____ 171
У клясі 5Е на $ 500 Молодечого Департаменту ____ 803
У клясі 5Е на $1000 Молодечого Департаменту ____ 170

Разом 10,950

Маючи на увазі, що з початком 1944 року було всіх повнолітніх і дітей разом 42,060, а знов з кінцем червня 1944 року те загальне число виносило 43,268, то загальний приріст у членах за перший 6 місяців 1944 року виносив 1,208.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО КАСІЄРА ВІД 1. СІЧНЯ ДО 30. ЧЕРВНЯ 1944 Р. — ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНИ.

П Р И Х О Д И:

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Процент від позичок	Процент з банків	Заробок на бондах	Чинш від реальностей	Сирітські части	Звороти до нар. фонду, стип. і т. п.	Звороти резерви і Мол. Деп.	Інші звороти	Друкарня, книгарня і т. п.	Сплати морґеджів	Продаж і сплати бондів	Сплати членських позичок	Продаж реальностей	Переноси на обниження реальностей	Прихід Друкарні і Книгарні	Сплати нотів і процентів	РАЗОМ
Січень	90,285.83	3,503.99	1,438.17	1,476.17	198.15	112.50	14,678.13	786.64		624.30	26.98	120.64	6,148.69	25,262.50	4,439.85	7,000.00		6,149.18		162,251.72
Лютий	70,755.29	5,811.50	1,650.19	11,153.16			12,187.22	300.00	12.83	521.80	525.49	54.57	12,581.24		5,627.82	4,200.00		6,044.85		131,425.96
Березень	65,990.14	16,923.06	5,529.76	7,391.70			14,167.94	166.67	74.00	1,185.80	1,972.65	99.45	8,685.44	26,318.87	4,226.76	5,500.00		6,352.28	9.00	164,593.52
Квітень	63,267.26	4,165.85	1,670.10	5,665.06			12,313.19	1,293.96	389.93	563.30	1,336.60	18.43	9,255.58	110,000.00	6,179.00	11,500.00		5,734.20		233,352.46
Травень	63,418.82	5,712.50	1,559.23	3,047.55		4,462.50	12,674.03	1,309.90		450.30	1,099.05	29.76	7,625.79	73,537.50	7,881.22	12,500.00		6,558.21	3.00	201,869.36
Червень	60,010.58	17,486.55	5,793.19	3,702.12		8,644.85	11,826.63	1,133.99	45.75	631.80	3,491.95	65.25	15,915.76	75,233.90	9,762.10	4,000.00		6,009.52		223,753.94
Разом	413,727.92	53,603.45	17,640.64	32,435.76	198.15	13,219.85	77,847.14	4,991.16	522.51	3,977.30	8,452.72	388.10	60,212.50	310.352.77	38,116.76	44,700.00		36,848.24	12.00	1,117,246.96

Р О З Х О Д И:

	Посмертний фонд	Адміністраційний фонд	Резервовий фонд	Конвенційний фонд	Запомоговий фонд	Народний фонд	Сирітський фонд	Фонд Згоди Братств	Інвестиція в морґеджах	Інвестиція в бондах	Інвестиція в реальностях	Позички членам	Друкарня і книгарня	Notes	Інші розходи	Contingent Fund				РАЗОМ
Січень	27,007.23	12,640.10			1,482.76	300.00	675.56	302.83	5,000.00	299,125.00		1,193.87				95.07				347,822.42
Лютий	34,416.09	14,039.03			2,693.24	250.00	591.44	297.92	3,050.00	33,302.94		11,345.56				259.43				100,245.65
Березень	33,904.53	25,981.77			1,786.74	1,650.00	241.82	298.96	3,200.00	85,000.00		7,760.17				92.52				159,916.51
Квітень	19,489.37	23,648.29			1,579.82	2,740.00	543.05	294.03	7,604.05		6,500.00	5,549.74				72.99				68,021.34
Травень	36,397.95	14,460.03			2,299.74	200.00	405.07	294.03	10,500.00	20,000.00		3,678.39				316.08				88,551.29
Червень	91,323.27	19,387.59			1,969.40	250.22	1,012.40	294.03	5,102.95	400,000.00	4,687.36	3,682.81				56.42				527.766.45
Разом	242,538.44	110,156.81			11,811.70	5,390.22	3,469.34	1,781.80	34,457.00	837,427.94	11,187.36	33,210.54				892.51				1,292,323.66

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ

Готівка з кінцем 31. грудня 1943 р. остала ____ $ 648,103.15
Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1944 р. ____ 1,117,246.96

Разом ____ $1,765,350.11
Розхід за час від 1. січня до 30 червня 1944 р. ____ 1,292,323.66

Готівка з кінцем 30. червня 1944 р. остается ____ $ 473,026.45

Б І Л Я Н С

Стан чинний:

Готівка ____ $ 473,026.45
Морґеджі ____ 915,979.88
Бонди ____ 4,301,037.10
Реальности ____ 804,187.36
Позички членам ____ 511,511.55
Друкарня і книгарня ____ 8,176.69
Векслі (ноти) ____ 300.00

Разом $7,014,219.03

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів обезпечення ____ $6,341,222.85
Посмертний фонд старого роду обезпечення ____ 73,521.79
Адміністраційний фонд ____ 201.737.67
Резервовий фонд ____ 13,236.90
Запомоговий фонд ____ 97,631.25
Народний фонд ____ 15,337.31
Конвенційний фонд ____ 46,584.59
Contingent Fund for Protection of Investment & Mortality ____ 116,505.52
Фонд Згоди Братств ____ 21,123.95
Сирітський фонд ____ 87,317.20

Разом $7,014,219.03

ЗВІТ З КОНТРОЛІ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У. Н. С. ВІД 1. СІЧНЯ ДО 30. ЧЕРВНЯ 1944. Р.

П Р И Х О Д И.

	З місячних вкладок від членів	Процент від бондів	Процент від морґеджів	Чинш від реальностей	Процент з банків	Процент від членських позичок	Продаж і сплати бондів	Заробок на бондах	Продаж реальностей	Перенос на обниження реальности	Перенос на обниження бондів	Заробок на реальности	Звороти	Сплати морґеджів						РАЗОМ
Січень	6,361.89	100.00	379.80	189.00	154.63				2,640.00			900.50	1,559.32	8,712.60						20,997.74
Лютий	5,869.24	1,031.30	968.04	97.74										1,301.59						9,267.91
Березень	6,672.54	1,457.50	483.57	75.00										1,231.10						9,919.71
Квітень	6,340.19	243.80	443.03	75.00										324.31						7,426.33
Травень	6,537.40	493.69	1,058.01	96.00			14,707.50	892.50			3,245.00			772.00						27,802.10
Червень	6,302.49	1,666.83	276.46	75.00										411.05						8,731.83
Разом	38,083.75	4,993.12	3,608.91	607.74	154.63		14,707.50	892.50	2,640.00		3,245.00	900.50	1,559.32	12,752.65						84,145.62

Р О З Х О Д И.

	Виплати посмерт. запомог	Грошеві звороти і виплати грамот	Платня помічних сил	Соціяльне обезпеч. робітників	Ukrainian Weekly	Праці, друкарки, відзнаки і т. п.	Видатки канцеляр. почта і т. п.	Видатки на реальности	Дивіденда	Нагороди, лікарі і т. п.	Актюар. і т. п.	Перенос за діти до У.Н.С.	Процент на бондах	Інші звороти	Нагороди секретарям	Інвестиції в морґеджах	Інвестиції в бондах	Втрата на реальностях	Втрата на бондах	Реальности	РАЗОМ
Січень	100.00		521.35		600.00	272.49		153.86				624.30		2,241.79		2,800.00	30,000.00	259.50		4,306.30	41,879.59
Лютий			586.15		600.00	86.98	25.00	91.53				521.80	2.07				10,000.00				11,913.53
Березень		98.17	660.37		600.00	447.84	25.00	1.50		1,907.75	300.00	541.80	58.32				21,250.00				25,890.75
Квітень	12.50		533.23	63.25	600.00	88.04	50.00	78.37		34.00		563.30			1,336.69						3,359.38
Травень	250.00	197.76	523.23		600.00	155.18		647.70	2,801.33			450.30					5,000.00		3,245.00		13,870.50
Червень		139.45	711.27		600.00	95.07	25.00	126.92	170.25	1,128.50		631.80									3,628.26
Разом	362.50	435.38	3,535.60	63.25	3,600.00	1,145.60	125.00	1,099.88	2,971.58	3,070.25	300.00	3,333.30	60.39	2,241.79	1,336.69	2,800.00	66,250.00	259.50	3,245.00	4,306.30	100,542.01

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ ЗА ШІСТЬ МІСЯЦІВ.

Готівка з кінцем 31. грудня 1943 р. остала ____ $ 84,955.16
Прихід за час від 1. січня до 30. червня 1944 р. ____ 84,145.62

Разом ____ $169,100.78
Розхід за час від 1. січня до 30. червня 1944 р. ____ 100,542.01

Готівка з кінцем 30. червня 1944 р. остается ____ $ 68,558.77

Б І Л Я Н С

Стан чинний:

Готівка ____ $ 68,558.77
Морґеді ____ 135,315.81
Бонди ____ 366,603.34
Реальности ____ 4,306.30
Позички членам ____ 175.00

Разом $574,959.22

Стан довжний:

Посмертний фонд ____ $507,477.94
Адміністраційний фонд ____ 67,481.28

Разом $574,959.22

ЗВІТ ЗАХИСТУ-СИРОТИНЦЯ У. Н. СОЮЗУ
за час від 1. січня до 30. червня 1944.

Готівка з кінцем 31. грудня 1943 року осталася ____ $ 2,397.70
Відсотки від бондів за час від 1. січня до 30. червня 1944 року ____ 448.75
Відсотки з банку за час від 1. січня до 30. червня 1944 86

Разом $2,847.31

Закуплено бондів на суму ____ 2,500.00

Готівка з кінцем 30. червня 1944 року остается ____ $ 347.31
Інвестиції в бондах ____ 40,779.95

З кінцем 30. червня 1944 року Фонд Захисту-Сиротинця остается ____ $41,127.26

ЗВІТ ФОНДУ бл. п. С. ЯДЛОВСЬКОГО
за час від 1. січня до 30. червня 1944.

Готівка з кінцем 31. грудня 1943 року осталася ____ $ 348.45
Відсотки від бондів за час від 1. січня до 30. червня 1944 року ____ 31.25
Відсотки з банку за час від 1. січня до 30. червня 1944 1,66

Разом $ 381.36

Інвестиції в бондах ____ 2,500.00

З кінцем 30. червня 1944 року Фонд бл. п. С. Ядловського остается ____ $2,881.36

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА У. Н. СОЮЗУ.

З кінцем 30. червня 1944 року майно старших членів виносило ____ $7,014,219.03
З кінцем 30. червня 1944 року майно Молодечого Департаменту виносило ____ 574,959.22
З кінцем 30. червня 1944 р. було майна Захисту-Сиротинця ____ 41,127.26
З кінцем 30. червня 1944 р. було в Фонді бл. п. С. Ядловського ____ 2,881.36

Разом $7,633,186.87

Майно У. Н. Союзу з кінцем грудня 1943 р. було 7,322,189.37

Загальний приріст майна У. Н. Союзу за перших шість місяців 1944 року ____ $ 310,997.50

(Кінець буде).

СКІЛЬКИ УКРАЇНЦІВ БУЛО В 1941 РОЦІ?

У липневім виданні „Совет Рашія", пропаґандивнім большевицьким журналі-місячнику, що виходить у Ню Йорку, подані дані про число населення й його склад в усіх так званих советських республиках і автономних областях на території СССР, на основі перепису з 1. липня, 1941 р. І так:

„Українська Советська Соціялістична Республика" мала населення 42,272,943, з чого 80%, або 33,818,354 українців, 9.2% москалів і 5.4% жидів.

Крім того українці подані ще в таких „республиках":

Російська ССР. — населення 6,458,175; казахів 75.1%; москалів 19.7%; українців 13.2% **(852,479);**

З автономних Областей:

Північне-Осетинська ССР. — населення 345,592; осетинів 84.2%; українців 6.8% **(21,960);**

Автономний Район Адигей — населення 254,055; черкесів 47.8%; москалів 25.6%; українців 23.3% **(59,194);**

У Кримській Автоном. ССР. населення подано на 1,184,060, у тім татарів 25.1%, москалів 42.2%, а про українців нема згадки, хоч там попри татарів живуть переважно українці.

У Молдаванській Авт. ССР. населення подано на 1,248,982, з чого молдананів 37.4%, москалів 57.3%, українців також не згадано, хоч ця авт. республика знаходиться таки на території України й попри молдаванів там майже самі українці.

Отже за переписом Москви з 1. липня, 1941, українців в Совдепії було 43,670,306, цебто округло й умірковано, коли додати Крим і Молдаванську Автономну ССР., **44 міліони.**

Цифри ці, очевидно, включають уже й українців західно-українських земель, що їх Москва забрала за умовою своєю з Німеччиною в 1939 р. — крім Холмщини, Полісся, Підляшшя й Лемківщини. Коли ж додати ще й українців цих земель, то округло їх малоб бути поверх 45 міліонів людей, крім українців на американськім континенті. — („Український Робітник").

Всесторонна придатність мила

Від 2000 літ вживають мила до миття, купелі й прання. У новітньому життю мило найшло таке всебічне запотребування як у промислі так і в домашній обслузі, що воно видається тепер необхідним.

Скажімо таке: Мило є головним складником при виробі штучної (синтетичної) гуми і то у скількости 100 мілонів фунтів річно. Сталевий промисл потребує мила для смарування при виробі („витяганню") штаб і дроту. Мило заощаджує мідь при виробі воєнних куль, бо уживаючи мила, можна обійтися без міди при зверхній поволоці. Спеціяльних родів мила вживається при видобуванню марганця й інших родів конечних воєнних матеріялів з руди. А кожен ткач знає, що мила потрібно в такцькому промислі подібно як і в шкіряному для миття і для смарування.

Як обмивають розбитків-моряків.

Є теж штучні „немиляні" мила, придумані хеміками для спеціяльних потреб. Такі винаходи придумано перед самою війною, але якраз війна дала добру нагоду їх випробувати. Один з таких воєнних вжитків мила це обмивання моряків, які після розбиття корабля впали в море, покрите нафтою до огрівання. Звичайне мило мало тут помагає, або таки непридатне. Обмити людину, що впала в кипячку або попарилася, це окрема штука. А „безмиляне" мило робить цю услугу не лише легко, але й без болю для покаліченого.

Треба теж згадати, що продукція мила значно поступила вперед. Памятаємо часи, коли то виробляли мило примітивним способом, переварюючи товщі з такими хемічними „алькалічними" матеріялами, як костична сода. Тепер іде безперервний процес переміни товщів на „миляні кваси", потрібні до виробу мила або переміни їх на гліцерину для виробу вибухових матеріялів та штучних фарб з терпентиною.

Колеса з мила.

Мило миє ваші руки, бо воно творить так сказатиб „емульзію", то є розчин мила з брудом або мазею. Воно вибирає малі частини і розпускає їх так, що їх можна змити водою. При виробі синтетичної гуми головні складники, тобто й стирину й бутадину мішається в кітлі при високім тисненню миляного розчину. Вони теж творять емільзію, але в противному напрямку, бо лучать ті складники так, що вони тримаються разом змішані. Але чому це так діється, ще добре не просліджено. Одначе можна сказати, що як би не було мила, не можнаб виробити штучних гумових коліс.

Яким способом помагає мило при „тягненню" дроту через відповідні форми, це вже давно знана справа. Тут лише згадаємо, що дріт може протиснутися через форму тому, що мило є слизьке і помагає в цьому процесі. На такій самій підставі вживається мила при виробі воєнних куль, а в ткацькім промислі воно важне тим, що розпускає бруд та товсті плями на пряжі і помагає їх вимивати. При виправлюванню шкіри мило змішане з олієм творить розчин, потрібний до розмягчення шкіри.

Новість це так звані „безмиляні" мила.

Воєнне положення ще не дозволяє будувати окремих фабрик для продукції такого мила, але його винахідники пророкують йому велике завдання в недалекій будуччині. Свого часу писала „Свобода" про винахід таких хемікалій, які захищають матерію перед звогченням. А тут, навпаки, приходиться нам згадати про винахід, який дає спромогу звогчити матерію. Винайдено мило, що його можна назвати „детергент". Коли приснути водою на політурований стіл, то вода лишиться на одному місци. Але, коли вжити детергенту, тоді вода розприснеться по цілому столі і його поверхня покриється делікатною поволокою води. Цей винахід хотіли розповсюднювати перед війною, але не було часу. А це найважніший миляний винахід у 20. столittю. Хемікам удалося винайти удосконалений молекул мила. Пригадуємо, що молекул, це найдрібніша частина, на яку можна розділити якийсь матеріял. Звичайне мило розкладає природні товщі. Тепер хеміки винайшли молекул з олієм, який має прикмети мила, але не лучиться з мінералами. Тому, що нафта є найдешевшою природною товщею, вони звернули свою увагу на нафту, щоб з неї добути молекул, так само як з бензини або сірчаного квасу.

Всі оті нові винаходи є дуже придатні в промислі тому, що тут при вживанню звичайного мила воно змішується з товщами і перемінюється в густу мазюку. А новий винахід якраз до цього недопускає. Тому його вживають напр. при миттю фляшок, котрі потім скоро випаровують і схнуть. Безмиляне мило стане теж у пригоді домашним хазяйкам при миттю начиння, бо це мило просто розприснеться по тарели, опісля випарує і не треба буде начиння обтирати стиркою.

Детергенти появляються в продажу як пластинки або як теч, бо їх не дасться стиснути в тверді кусники мила. Одначе команда армії й цю справу вирішила, бо наказала вживати малої кількости детергенту при виробі звичайних стиснутих кльоцків мила.

При цій нагоді не шкодить замітити, що американська армія це найчистіша армія в світі. Команда армії закупила цілий біліон фунтів мила так, що на одного вояка припадає пересічно 30 фунтів мила річно, тоді як на цивільну особу припадає 25 фунтів. Безмиляне мило стало у великій пригоді для армії, бо його можна вживати з якоюнебудь водою, теплою чи холодною, а деякі того роду мила навіть даються вживати із солоною водою.

Професійна заплата.

Славний англійський адвокат Бирел взяв раз на себе оборону бідного чоловіка, не питаючи наперед, кілько за ню дістане. Коли адвокат виграв справу, клієнт подякував йому за дбайливість і заоферував йому заплату у висоті 15 шилінгів. Бирел не хотів образити клієнта і взяв цю низьку винагороду. Але довідався про це його приятель, теж адвокат і питається Бирела: „Якже ти міг поступити так непрофесійно? Таж знаєш, що плата адвоката є найменше цілий фунт стерлинг!"

На оправдання відповів Бирел: „Знаєш приятелю, серед таких відносин, як чоловік не має що дати, я взяв усе, що він мав. Ти самий признаєш, що я поступив професійно".

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 20. серпня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо інакше можуть бути суспендовані. — Уряд.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. серпня, в 2. годині пополудні, в гали парохіяльній, 803 Фронт Стр. Просимо членів прийти на означений час, бо маємо кілька важних справ до полагодження. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх вкладок на час, будуть суспендовані. — За уряд Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 20. серпня, в парохіяльній гали, 74 Геррис Еве., в годині 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до полагодження. Також просимо членів вже звертати книжечки, що були роздані членам на минувших зборах на товариську забаву. — І. Кокольський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 19. серпня, в 8. год. ввечір, в церковній гали св. Юрія, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 19. серпня, в годині 8. ввечір, в домі 122 Ліберти вул. Просимо всіх членів прийти на час. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — Ю. Голинський, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбудуться в неділю, 20. серпня, зараз по відправі, де звичайно. — Секретар.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, від. 370, відбудуться в неділю, 20. серпня, в церковній гали, 127 Парк ул., зараз по Сл. Божій. Шановні члени, коли ви будете так далі відноситися до зборів, то я, як секретар, заявляю вам, що ми всі на тім дуже потерпимо. — М. Сампара, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 170, відбудуться в неділю, 20. серпня, в год. 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, і заплатити свої вкладки до У. Н. Союзу і Тов. Січ. Довгуючі члени будуть суспендовані. — Т. Наконечний, фін. секр., 16 Sanford Pl. Jersey City, N. J.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

ІЛЬКО ЗІЛЬОНКА, зо села Сугрів, повіт Бібрка, пошукує **МАРІЇ БУЖЕКОВСЬКОЇ** зо села Глібовичі Великі, повіт Бібрка, Галичина. Має перебувати десь в Ютика, Н. Й. Хто знав би де вона живе, або вона сама, хай зголоситься на адресу:
ІЛЬКО ЗІЛЬОНКА,
31 Mission St., Stamford, Conn.

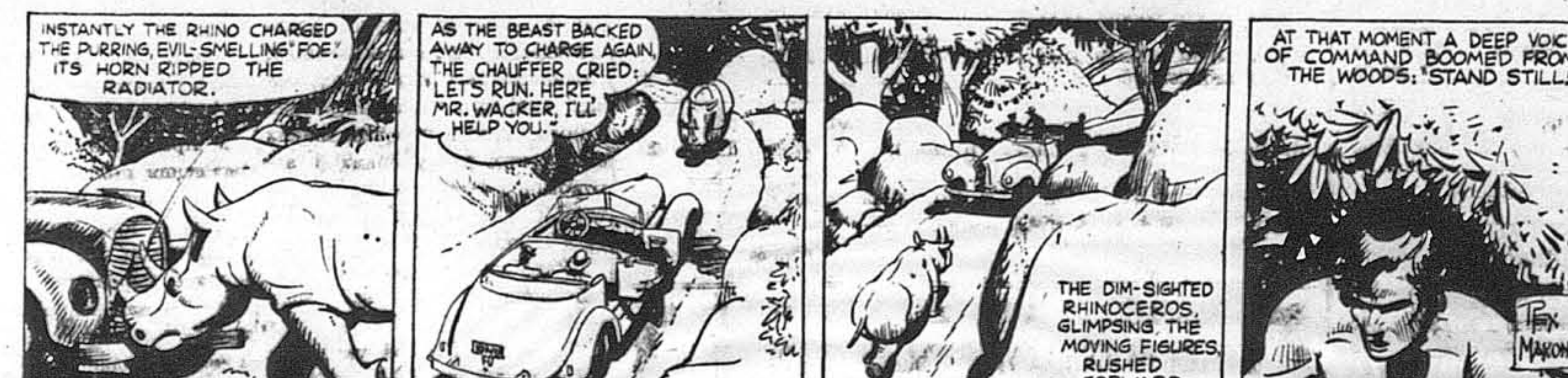
ЯК НІМЦІ ВИГУБЛЮВАЛИ ЖИДІВ У ПОЛЬЩІ

(ОНА). — Московські кореспонденти доносять з фронту, що вони мали розмови з місцевими людьми в тих околицях Польщі, де німці масово вигублювали жидів, і переконалися, що націсти так брутально поводилися з жидами, що тільки звірі в людському тілі могли так робити. Наприклад, в Сабібурі коло Влодави, німці збудували великий концентраційний табор і привозили туда жидів майже з усіх окупованих ними країв, головно з західної Европи — з Франції, Голяндії, Австрії та Чехословаччини. В таборі націсти збудували велику крематорію, що знадвору була подібна до лазні. Свідки оповідали, що коли німці привозили з Відня чи з Ротердаму жидів, то випустивши їх на оборі з вантажних вагонів, казали їм роздягатися і йти до лазні митися. Всіх нараз не гнали, а так по кілька сот. Нещасні жертви, не знаючи, що йдуть на смерть, раділи, що по довгій і невигідній подорожі будуть мати спромогу скупатися і роздягнувшись чимскорше бігли до „лазні", з якої вже більше не виходили.

Свідки оповідали московським кореспондентам, що крематорії в концентраційних таборах у Польщі були так збудовані, що коли до лазні спакувалося від пять сот до тисячі людей, то німці герметично замикали двері і пускали газ. Як люди були неживі, то німці розсували підлогу і трупи падали в піч і горіли.

Така процедура повторялася аж доки всі отсі жертви націстівського варварства не пішли на той світ. Кажуть, що бували випадки, що в крематорії не переставало палитися по два або й три дні. А як жиди завважили, що їх не женуть до лазні, але на смерть, то такий робили крик, так заводили, що яке чоловік не мав би тверде серце, то мусів би змякнути. Але націсти не піддавалися. Вони вже так закаменіли, що ніякі просьби ні мольби не робили на них вражіння, а дітей так багнетами кололи, що нормальні люди не могли витримати і вмлівали. Хто з старших пробував втікати, то дозорці давали йому нагоду відбігти від гурту, а потому пускали на голого чоловіка тренованих псів, котрі кидалися на втікаючу людину і заїдали її на смерть.

ТАРЗАН, ч. 1022 дивний голос.

Вмить носоріг кинувся на авто. Його ріг роздер радіятор авта.

Звір відступив назад, аби кинутися вперед. Шофер крикнув: „Утікаймо! Сюди, пане Бакер, я вам поможу".

Не бачучи добре, носоріг доглянув тільки порушаючіся фіґури й гнав далі

У тій хвилі дався з ліса чути сильний голос: „Стійте спокійно".